

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 13

mun. Chișinău

31 ianuarie 2025

Inspectoarea de integritate superioară a Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ana CROITOR, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Elena Zmeu (născută la XXXXX, IDNP XXXXX, domiciliată în XXXXX), directoare interimară a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A S T A B I L I T :

La data de 05.11.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 13174, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Elena Zmeu, directoare interimară a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi.

Potrivit sesizării: „Dna Elena Zmeu, directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, a angajat în calitate de paznic la liceu pe soțul său XXXXX. Concomitent, activează XXXXX – unchiul directoarei în calitate de servitoare; XXXXX (sora) activează în calitate de profesoară și psiholog, iar pînă la moment a activat XXXXX (tatăl) în calitate de paznic și fochist”.

În aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, sesizarea a fost repartizată inspectoarei de integritate subsemnată, în mod aleatoriu, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, cu atribuirea codului numeric al dosarului 202402360012.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1), art. 37 alin.(3) și (4) din Legea nr. 132/2016, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În rezultatul accesării datelor din SIA „e-Integritate” s-a stabilit că dna Elena Zmeu, directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, deține

calitatea de subiect al declarării averii și a intereselor personale, în corespundere cu art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare Legea nr. 133/2016*).

Reieșind din actele acumulate în cadrul verificării prealabile a sesizării s-a stabilit că, dl XXXXX nu deține calitatea de persoană apropiată, și anume persoană înrudită prin sânge – „unchi” cu subiectul declarării, prin urmare, în raport cu dl XXXXX nu sunt întrunite condițiile unui conflict de interese. Însă, s-a reținut existența unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Elena Zmeu, în exercitarea funcției de directoare a Liceul Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, admisă în raport cu persoanele apropiate – dl XXXXX (soț), dna XXXXX (soră) și dl XXXXX (tată), ca urmare a activității acestora în cadrul instituției de învățămînt Liceul Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, prin procesul-verbal nr. 167/05 din 03.12.2024, în privința dnei Elena Zmeu a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/10999 din 03.12.2024, remisă la adresa electronică XXXXX, recepționată în aceeași zi, dna Elena Zmeu a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

Potrivit art. 31 din Legea integrității nr. 82/2017, controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

Conform art. 5 din Legea nr. 132/2016, Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

În corespundere cu art. 6 din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții: b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; d) constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

În coraport cu art. 37 din legea menționată supra, (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

În consens cu art. 19 lit. b) din Legea nr. 132/2016, inspectorii de integritate efectuează controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

De evidențiat că, principiile generale de evitare a conflictelor de interese, categoriile conflictelor de interese și modul de declarare și soluționare a acestora sunt aspecte reglementate la art. art. 11-14 ale Legii nr. 133/2016.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016, următoarele noțiuni se definesc:

- **conflict de interese** - reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

- **interes personal** este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

- **persoană apropiată** – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016, dna Elena Zmeu deținând funcția de directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, este obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege, expres stipulează că, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În coraport cu prevederile art. 14 alin.(1)-(4) din Legea precitată, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii. Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

În corespundere cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Revenind la cazul sesizat, de menționat că, art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul Administrativ prevăd că, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În corespundere cu art. 92 alin. (1) și (2) din Codul Administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele și toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Astfel, în temeiul art. 20 alin.(1) din Legea nr. 132/2016, au fost consultate și extrase date din registrele de stat și bazele de date disponibile, precum și au fost solicitate și recepționate informații și documentele relevante controlului, analiza cărora permite a conchide următoarele:

Potrivit declarațiilor de avere și interese personale, dna Elena Zmeu a fost numită în funcția de directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, conform ordinului 29-p din 19.02.2019. Prin Ordinul nr. 184-p din 12.08.2024, emis de Direcția Generală Educație, Cultură și Turism Anenii Noi, s-a dispus încetarea raporturilor de muncă cu dna Elena Zmeu, începînd cu 16.08.2024 în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durata determinată. Iar prin Ordinul nr. 187-p din 19.08.2024, s-a numit în funcția de director interimar al Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, dna Elena Zmeu, de la 19 august 2024 pînă la numirea prin concurs a conducătorului instituției, dar pe un termen ce nu va depăși 6 luni.

Conform informației accesibilă în Registrul de Stat al Populației, s-a stabilit că, dna Elena Zmeu (IDNP XXXXX) este fiica dlui XXXXX (IDNP XXXXX) și respectiv, este soră cu dna XXXXX (IDNP XXXXX). De asemenea, s-a constatat că subiectul vizat se află în relație de căsătorie cu dl XXXXX (IDNP XXXXX).

Totodată, fiind accesată baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, s-a constatat că toate persoanele vizate supra au încasat venituri sub formă de salariu, achitate de Liceul Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi.

Conform actelor furnizate de către Liceul Teoretic „Ion Creangă” sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi (la demersul inspectoarei de integritate cu nr. 04-05/9798 din 07.11.2024), se atestă că, în perioada anilor 2022-2024 (reieșind din prevederilor art. 37 alin.(5) din Legea nr. 132/2016, care prevede: controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese au trecut mai mult de trei ani), dna Elena Zmeu, în exercitarea funcției de directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi a emis acte administrative și a încheiat acte juridice în privința persoanelor apropiate: dl XXXXX (soț), dna XXXXX (soră) și dl XXXXX (tată), ca urmare a activității acestora în cadrul instituției de învățămînt Liceul Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, după cum urmează:

- Ordinul nr. 07-p din 15 iunie 2022 „Cu referire la angajarea în funcția de operatori în sala de cazane la obiectul industrial periculos”, prin care s-a dispus angajarea de la 15.06.2022,

pentru perioada sezonului rece 2022-2023 în funcție de operatori în sala de cazane la obiectul industrial periculos următoarele persoane: [...] XXXXX [...];

- Contractul individual de muncă pe perioadă determinată nr. 166 din 01 iunie 2023, încheiat între Liceul Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, în persoana directoarei dna Elena Zmeu (angajator) și dna XXXXX, IDNP XXXXX (salariat), prin care ultima a fost angajată în calitate de profesoară de limba franceză;

- Contractul individual de muncă pe perioadă determinată nr. 167 din 01 iunie 2023, încheiat între Liceul Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, în persoana directoarei dna Elena Zmeu (angajator) și dna XXXXX, IDNP XXXXX (salariat), prin care ultima a fost angajată în calitate de psiholog școlar.

- Ordinul nr. 05-p din 12 iunie 2023 „Cu referire la angajarea în funcție de operatori în sala de cazane la obiectul industrial periculos”, prin care s-a dispus angajarea de la 12.06.2023, pentru perioada sezonului rece 2023-2024 în funcție de operatori în sala de cazane la obiectul industrial periculos următoarele persoane: [...] XXXXX [...];

- Ordinul nr. 13-p din 12 septembrie 2023 „Cu referire la angajarea în funcție de responsabil de gaze la obiectul industrial periculos”, prin care s-a dispus angajarea de la 12.09.2023, pentru perioada sezonului rece 2023-2024, de la 15.10.2023 pînă la 15.04.2024 în funcție de responsabil de gaze la obiectul industrial periculos, dl XXXXX;

- Ordinul nr. 05-p din 30 mai 2024 „Cu referire la angajarea în funcție de paznic pe perioadă determinată”, prin care s-a dispus angajarea dlui XXXXX, în funcția de paznic pe perioada determinată, de la 01.06.2024 pînă la 28.06.2024, perioada aflării în concediu de rînd a dlui XXXXX, paznic;

- Ordinul nr. 35-p din 10 octombrie 2024 „Cu referire la angajarea în funcție de fochist”, prin care s-a dispus angajarea dlui XXXXX, în funcția de operator în sala de cazane, pe 0,5 unitate, de la 15 octombrie 2024, pe perioadă determinată, pînă la 15 aprilie 2024, perioada sezonului de încălzire 2024-2025.

În altă ordine de idei, conform răspunsului furnizat de către Direcția Generală Educație, Cultură și Turism Anenii Noi, se comunică următoarele: *„dna Elena Zmeu, actual director interimar al L.T. „Ion Creangă” sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii, a înaintat către șeful Direcției educație o cerere prin care a solicitat desemnarea unei persoane responsabile de semnarea actelor financiare și cu privire la personal pentru dna XXXXX, profesoară, grad de rudenie – soră și pentru dl XXXXX, paznic și operator în sala de cazane, grad de rudenie – tată (copia cererii se anexează). Ca rezultat al cererii depuse, șeful direcției a semnat ordinul nr. 94-p din 12 martie 2020 „Cu referire la personal” prin care a desemnat persoana responsabilă de semnarea actelor financiare și de personal doamna XXXXX, directoare adjunctă în aceeași instituție (copia ordinului se anexează). Pînă la data de astăzi alte cereri pentru declararea conflictului de interese nu au fost depuse de dna Zmeu.”*

În vederea respectării dreptului la apărare a dnei Elena Zmeu, prin solicitarea nr. 04-05/11431 din 12.12.2024, remisă la adresa electronică XXXXX, i-a fost solicitată prezentarea în termen 15 zile, de la recepționare, explicații/poziția sa asupra eventualei încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese ce formează obiectul controlului.

În explicația remisă la data de 24.12.2024, înregistrată în cancelaria Autorității cu nr. de intr. 15167, dna Elena Zmeu comunică următoarele:

„...În privința surorii mele, XXXXX, profesoară de limba engleză și franceză... menționez că aceasta a fost angajată în calitate de profesoară de limba engleză la 01.09.2005, cu mult timp înainte de a deține funcția de director adjunct apoi director.... În context,

menționez că în privința dnei XXXXX a fost anunțată Direcția Educație Anenii Noi încă în 2021 despre conflictul de interese stabilit. Iar persoana nominalizată pentru acceptarea emiterii/adoptării actelor administrative ce vizează entitatea dnei XXXXX a fost desemnată dna XXXXX, directoare adjunctă pentru instruire din instituție, prin Ordinul DGECT Anenii Noi, nr. 94-p din 12 martie 2020 „cu referire la personal”.... Toate ordinele ce vizează activitatea financiară a instituției, în care este vizat numele surorii mele sunt semnate/contrasemnate de către dna XXXXX, directoare adjunctă pentru instruire [...]

În privința conflictului de interese personal cu tatăl meu, XXXXX, la fel a fost anunțat organul ierarhic superior și dispusă dna XXXXX, directoare adjunctă pentru instruire, prin Ordinul nr. 94-p din 12 martie 2020 „cu referire la personal”, pentru semnarea actelor administrative și de luare a deciziilor, în mod special la ordinele de stabilire a salariilor, a sporurilor cu caracter specific, a sporurilor pentru performanță [...]

În privința soțului, XXXXX, care a fost angajat la 01 iunie 2024, inițial, conform Ordinului intern nr. 05-p din 01.07.2024 „Cu referire la angajarea în funcție de paznic pe perioadă determinată”, pînă la revenirea din concediu de boală a dlui XXXXX, dar ulterior, conform Ordinului intern nr. 09-p din 01.07.2024 „Cu referire la desfacerea contractului individual de muncă, tatăl, XXXXX, a fost eliberat din funcția de paznic din motive de sănătate, iar soțul XXXXX a rămas în funcție de paznic [...]

Recunosc că mi-a scăpat din vedere să înaintez un demers Direcției Generale Educație Culturală și Turism Anenii prin care să informez șeful interimar despre situația de conflict de interese în care am intrat. Nu am realizat momentul, în iureșul multor activități în care am fost încadrată [...] Sunt gata să port răspundere pentru neatenție în fapta privind interesul personal cu dl XXXXX, declarată la timp [...]

La moment, am acționat, deși cu întârziere deoarece persoana responsabilă de la Direcția Educație a fost în concediu și am înaintat un demers către organul local de specialitate în domeniul învățământului – demersul nr. 209 din 26.11.2024 adresat DGE Anenii, privind solicitarea declarării intereselor personale în privința persoanelor apropiate ce activează în instituție. Astfel, conform Ordinului DGE Anenii Noi nr. 327-p din 02 decembrie 2024 „Cu privire la desemnarea persoanei responsabile”, dna XXXXX, directoare adjunctă pentru instruire, se desemnează responsabilă pentru semnarea și coordonarea actelor financiare și cu privire la personal, în privința dnei XXXXX, profesoară și psihologă școlară în instituție și în privința dlui XXXXX, operator în sala de cazane și paznic.

Vă rog să luați în calcul acest moment, inclusiv și momentul că sunt gata să port răspundere pentru scăpările sesizate de ANI și de către organul ierarhic superior (DGE Anenii Noi), iar, la necesitate, să restitui despăgubirile aduse prin încălcarea Legii nr. 133/2016, instituției noastre, dacă Autoritatea va considera de cuviință”.

La prezenta explicație a fost anexat Ordinul nr. 327-p din 02 decembrie 2024 „Cu privire la desemnarea persoanei responsabile” prin care dna XXXXX, directoare adjunctă, se desemnează persoană responsabilă pentru semnarea și coordonarea actelor financiare și cu privire la personal pentru dl XXXXX, operator în sala de cazane și paznic și dna XXXXX, profesoară și psihologă școlară în cadrul Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi.

În continuare, se reiterează că, situația de conflict de interese apare în momentul în care cererea/demersul ce urmează să fie rezolvat, actul administrativ ce urmează să fie emis, actul juridic ce urmează să fie încheiat sau decizia ce urmează să fie luată de către subiectul declarării, în limita atribuțiilor de serviciu, vizează un interes personal ce rezultă din:

- activitățile sale în calitate de persoană privată;
- relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate;
- relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

La caz, inspectoarea de integritate conchide că, actele administrative emise și actele juridice semnate de către subiectului declarării în privința: dlui XXXXX (soț), dnei XXXXX (soră) și dlui XXXXX (tată), vizează un interes personal ce rezultă din relațiile sale cu persoane apropiate, în sensul art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, dna Elena Zmeu s-a aflat în situație de conflict de interese real din momentul în care a fost chemată să emită acte administrative și să încheie acte juridice în privința persoanelor apropiate menționate supra și avea obligația să declare toate situațiile de conflict de interese prin depunerea unei Declarații privind conflictul de interese real către șeful ierarhic/organul ierarhic superior și să nu emită actele administrative/să nu încheie actele juridice până la soluționarea conflictului de interese.

Cu privire la argumentul invocat în explicația/punctul de vedere prezentat de către dna Elena Zmeu, precum că: „...în privința dnei XXXXX (sora sa) și dl XXXXX (tatăl său), a fost anunțat organul ierarhic superior, iar prin Ordinul Direcției Educație Anenii Noi nr. 94-p din 12 martie 2020 „cu referire la personal”- dna XXXXX, director adjunct a fost desemnată persoană responsabilă pentru semnarea actelor financiare și cu referire la personal pentru dna XXXXX, profesor și psiholog școlar și pentru dl XXXX, operator în sala de cazane și paznic”, inspectoarea de integritate evidențiază prevederile art. 14 alin.alin. (5) și (9) din Legea nr. 133/2016, care stipulează: conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, în termen de 3 zile de la data la care a fost informat despre conflictul de interese real al subiectului declarării, are obligația să soluționeze conflictul de interese, aplicînd una dintre următoarele opțiuni, în măsura în care legile speciale nu prevăd altfel: a) restricționarea accesului subiectului declarării, afectat de un conflict de interese, la anumite informații sau restricționarea participării lui la examinarea situațiilor care au legătură cu interesul său personal; b) transferul subiectului declarării într-o altă funcție, cu acordul scris al acestuia; c) *redistribuirea sarcinilor și atribuțiilor subiectului declarării sau delegarea responsabilității de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către o altă persoană cu competențe decizionale, inclusiv în cazul în care conflictul de interese real se poate repeta.* **Subiectul declarării este obligat să se conformeze deciziei de soluționare a conflictului de interese real în care se află.**

La caz, reieșind din actele acumulate în cadrul controlului, se atestă că dna Elena Zmeu nu s-a conformat deciziei de soluționare a conflictului de interese (*Ordinul nr. 94-p din 12 martie 2020 „cu referire la personal”*), fapt rezultat din actele administrative (*Ordinul nr. 07-p din 15.06.2022 și Ordinul nr. 05-p din 12.06.2023*) emise în privința tatălui său - dl XXXXX și actele juridice (contractele individuale de muncă pe perioada determinată nr. 166 din 01 iunie 2023 și nr. 167 din 01 iunie 2023) semnate cu sora sa - dna XXXXX, ***ulterior emiterii Ordinului nr. 94-p din 12 martie 2020.***

Respectiv, argumentul dnei Elena Zmeu privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în raport cu persoanele apropiate „soră” și „părinte”, inspectoarea de integritate îl apreciază critic, or, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor

personale, stipulează expres acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către subiectul declarării în cazul apariției unui conflict de interese real și soluționarea acestuia - prevederi legale ce nu au fost respectate/ignoreate de către subiectul declarării vizat, or, normele legale instituite de legiuitor care reglementează conduita subiectului declarării în latura conflictului de interese reprezintă norme imperative, de la dispoziția cărora nu se admite nicio derogare, sub sancțiune.

Astfel, în rezultatul examinării materialelor acumulate în cadrul dosarului de control, punctul de vedere prezentat de dna Elena Zmeu, coroborate cu prevederile cadrului normativ incident speței, prin prisma principiului pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, inspectoarea de integritate conchide asupra încălcării de către dna Elena Zmeu, în exercitarea funcției de directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, a regimului juridic al conflictelor de interese, manifestată prin nedeclararea/neinformarea în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 133/2016, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior, despre situația de conflict de interese real în care s-a aflat, în modul stabilit la alin. (5), atunci când a fost chemată să emită acte administrative și să încheie acte juridice ce vizează persoane apropiate acesteia, fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese, în sensul art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016.

Respectiv, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză, potrivit art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016.

Conform art. 38 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care se stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași Lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorului de integritate:

- a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;
- b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În consens cu prevederile art. 39 alin. (2) și (5) din Legea prenotată, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciu adus interesului public și de funcția publică deținută. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau

internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Astfel, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectoarea de integritate subliniază că a ținut cont de faptul că, prin acțiunile sale, deși aflate în afara cadrului legal în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese, dna Elena Zmeu nu se regăsește în lista subiecților declarării acțiunile cărora au mai constituit anterior obiect al procedurilor de control, or, potrivit informațiilor accesate prin intermediul SIA „e-Integritate”, „Dosare pe același subiect”, nu s-au depistat controale desfășurate pe numele acesteia, astfel, se atestă caracterul unitar al abaterii. Totodată, de evidențiat că, în cadrul prezentului control, inspectoarea de integritate nu a putut determina persoane afectate și mărimea prejudiciului material cauzat.

Generalizând cele enunțate supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin.(2) din Legea nr. 132/2016, inspectoarea de integritate consideră excesiv de a solicita încetarea raporturilor de muncă ale dnei Elena Zmeu și aplicarea în privința acesteia a interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Însă, pentru abaterile comise, în privința dnei Elena Zmeu urmează a fi aplicată sancțiunea contravențională prevăzută de Codul Contravențional al RM.

Ținând cont de cele menționate în prezentul act, în conformitate cu prevederile art. 19 și art.art. 35-39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectoarea de integritate superioară, -

DECIDE :

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Elena Zmeu, în exercitarea funcției de directoare a Liceului Teoretic „Ion Creangă” din sat. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi, manifestată prin nedeclararea conflictului de interese real în modul stabilit de art. 12 alin. (4), lit. (a) și alin. (5) din Legea nr. 133/2016, fapt prin care a admis consumarea conflictului de interese, în sensul art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.

2. Se aduce la cunoștința dnei Elena Zmeu, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Centru (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspectoare de integritate superioară
a Inspectoratului de Integritate**

Ana CROITOR